

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد همه سر به سر تن به کشتن دهیم
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۲۷ سپتمبر ۲۰۱۴

توافقات پنهانی دولت ترکیه و داعش و مقاومت کوبانی!

۱

مقدمه

این روزها اخبار و گزارشات و تحلیل‌ها و بده و بستان‌های نهران و آشکار حکومت‌های سرمایه‌داری درباره «خلافت اسلامی» یا همان داعش، بمباران مواضع این گروه در عراق و سوریه توسط ائتلافی به سرمداری امریکا، حمله داعش به کردستان سوریه، آواره شدن ده‌ها هزار کرد سوریه‌ئی، بستن مرزها به روی آوارگان توسط حکومت ترکیه، چگونگی آزادی گروگان‌های ترکیه توسط داعش و رابطه آن‌ها با همدیگر، سقوط هواپیمای سوریه‌ئی توسط اسرائیل، سخنرانی‌های ریاکارانه سران حکومت‌های جهان در مجمع سازمان ملل و... بسیار داغ است.

اوپاما رئیس‌جمهوری امریکا می‌گوید حکومت اسلامی ایران مشکل نیست، مشکل اصلی داعش است. دیگری می‌گوید حکومت اسلامی ایران، نه مشکل گشا، بلکه به عکس بخشی از خود مشکل است. روحانی طوری حق به جانب علیه تروریسم و غیره سخن می‌گوید که انگار رئیس صالح‌ترین حکومت جهان است و هیچ سابقه ترور و وحشت در کارنامه خود ندارد؟! یکی می‌گوید داعشی‌ها مسلمان نیستند. دیگری می‌گوید اسلام همین است که داعش به جوامع بشری نشان می‌دهد و...

بارک اوپاما، در سخنرانی سالانه خود در مجمع عمومی سازمان ملل از مردم و رهبران ایران خواست تا از مذاکرات هسته‌ئی جاری برای یافتن یک «راه حل دیپلماتیک» صلح‌آمیز به منظور حل و فصل ابهامات برنامه هسته‌ئی خود استفاده کنند.

او افزود: «پیام من به رهبران و مردم ایران ساده و منسجم است: اجازه ندهید این فرصت از دست برود. ما می‌توانیم به راه حلی برسیم که نیازهای انرژی شما را تأمین کند و در عین حال، به دنیا این اطمینان را بدهد که برنامه (هسته‌ئی) شما صلح‌آمیز است.»

حسن روحانی، رئیس‌جمهوری حکومت اسلامی ایران در سخنرانی خود در مجمع عمومی سازمان ملل دو موضوع «افراطی‌گری در خاورمیانه» از سوی گروه خلافت اسلامی و «برنامه هسته‌ئی» ایران را مورد توجه قرار داد و از جمله گفت که «دست‌یابی به توافق جامع هسته‌ئی با ایران، فرصتی تاریخی برای غرب است.»

ایران و گروه ۱+۵ مذاکرات خود را از ۱۰ روز پیش در نیویورک از سر گرفته‌اند و دیدارهای دوجانبه و چندجانبه در این چارچوب در جریان است.

خلاصه کلام، آن چه که متأسفانه در این میان حضور فعال ندارد جنبش های اجتماعی حق طلب و آزادیخواه و در رأس همه جنبش انترناسیونالیستی کارگری است که با اعتراض و راه پیمائی و اعتصاب خود و نقشی که در عرصه تولید دارد، کل سیستم سرمایه داری و حکومت هایشان را وادار سازد تا از یک سو به حقوق و آزادی ها و حرمت انسانی احترام بگذارند و از سوی دیگر، بدیل و آلترناتیو طبقاتی خود را در مقابل جوامع بشری قرار دهد.

دولت ترکیه، سرانجام در اثر فشارهای افکار عمومی، روز جمعه ۲۰ سپتمبر ۲۰۱۴، حدود سی کیلومتر از مرز خود با شهر کوبانی را در استان حلب سوریه باز کرد تا افرادی که می خواهند از این شهر تحت محاصره خلافت اسلامی فرار کنند بتوانند وارد ترکیه شوند. اما به گفته سازمان ملل متحد روز دوشنبه ۲۳ سپتمبر، فقط دو ایستگاه مرزی از نه ایستگاه مرزی ترکیه به روی پناهجویان باز شد.

سازمان ملل متحد، در آخرین گزارش خود اعلام کرد که شمار پناه جویان کرد سوریه به ترکیه، از مرز ۱۰۰ هزار نفر گذشته است. دولت ترکیه نیز شمار آوارگان کرد را ۱۳۰ هزار نفر برآورد کرده است. مرکز شهر کوبانی تا مرز ترکیه کم تر از دو کیلومتر فاصله دارد و آوارگان بدون وسیله نقلیه با پای پیاده می توانند در مدت ۲۰ دقیقه به خاک ترکیه برسند.

روز یکشنبه ۲۱ سپتمبر در اردوگاه پناهجویان کرد در ترکیه درگیری هائی بین نیروهای امنیتی ترکیه و کردهائی که قصد حمایت از پناهجویان سوری را داشتند، درگرفت.

هم چنین در روزهای گذشته، پولیس و مأمورین مرزی ترکیه با کردهائی که می خواستند برای جنگ با داعش از مرز سوریه بگذرند، درگیر شدند. پولیس برای متفرق کردن کردها از گاز اشک آور و ماشین آب پاش استفاده کرد. مقام های سیاسی کرد در ترکیه از جوانان به ویژه کردهای جنوب شرقی این کشور خواسته اند که برای کمک به کوبانی بروند. گزارش شده که نیروهای خلافت اسلامی (داعش) در ده تا پانزده کیلومتری شهر کوبانی هستند. تصرف کوبانی باعث می شود نیروهای حکومت اسلامی کنترل کامل آن منطقه از کردستان سوریه را به دست آورند. نیروهای داعش از روز سه شنبه ۱۶ سپتمبر ۲۰۱۴، در پی تصرف این شهر ستراتیژیک مرزی بوده اند. نیروهای داعش دست کم ۲۱ روستای آن منطقه را اشغال کرده و هدف حملات خود قرار داده اند. هم چنین حدود ۶۰ روستا را نیز تخلیه کرده اند.

بر اساس گفته های شاهدان عینی، نیروهای داعش مردان و کودکان را سر می برند، خانه ها را آتش می زنند، حیوانات را به غنیمت می گیرند و به زنان تجاوز کرده و آنان را به عنوان برده و برای سوء استفاده جنسی به شهر «رقه» اعزام می کنند. رقه پایتخت غیررسمی حکومت اسلامی است.

اکنون جلو حملات وحشیانه نیروهای داعش به شهر ستراتیژیک «کوبانی» در کردستان سوریه، گرفته شده است. در کردستان سوریه، زن و مرد، پیر و جوان مسلح شده اند تا از خانه و کاشانه و حرمت انسانی خود در مقابل تروریست های «خلافت اسلامی» یا همان داعش دفاع کنند.

رابطه حکومت ترکیه و خلافت اسلامی

همه شواهد و قراین نشان می دهند که حکومت ترکیه و داعش، رابطه نزدیک تری با همدیگر دارند. این مسأله با چگونگی آزادی گروگان های ترکیه توسط داعش، بار دیگر به رسانه ها نیز کشیده شده است. بامداد یکشنبه ۲۱ سپتمبر ۲۰۱۴ - ۳۰ شهریور [سنبله] ۱۳۹۳، ۴۹ نفر از اعضای کنسولگری ترکیه در شهر موصل عراق (که در جریان سقوط غافلگیرکننده این شهر به دست داعش در ۱۱ جون برابر با ۲۱ خرداد ماه [جوزا] گذشته به گروگان گرفته شده بودند) آزاد شدند و طی یک عملیات به ظاهر ویژه امنیتی از طریق گذرگاه مرزی **آکچا قلعه** (واقع در مرز ترکیه و

سوریه) وارد ترکیه شدند و به شهر شانلی اورفا انتقال یافتند. مسؤولان سیاسی ترکیه آزادی این افراد را نتیجه یک عملیات پیچیده اطلاعاتی و امنیتی سرویس های این کشور قلمداد کردند و کوشیدند آن را یک دستاورد و موفقیت اطلاعاتی و امنیتی برای خود نشان دهند. در این راستا **احمد داوود اوغلو** نخست وزیر ترکیه در مراسم استقبال از گروگان های آزاد شده بدون نام بردن از داعش گفت: «گروگان های دیپلمات ترک با یک عملیات اطلاعاتی که ترکیه انجام داد آزاد شده اند و این عملیات از زمان ربوده شدن آن ها آغاز شد.» **رجب طیب اردوغان** رئیس جمهور ترکیه نیز در موضع گیری مشابه این عملیات را یک عملیات نجات محرمانه توصیف کرد.

در ماه جولای، ۳۲ راننده کامیون اهل ترکیه که در یک حمله جداگانه توسط داعش گروگان گرفته شده بودند، بعد از سه هفته آزاد شده بودند.

از همان زمانی که خبر گروگان گیری اعضای کنسولگری ترکیه توسط نیروهای داعش از سوی مقامات ترکیه مطرح شد، خیلی ها در داخل و خارج به این که واقعاً این افراد به وسیله داعش به گروگان گرفته شده باشند، دچار تردید شدند. اکنون نیز آزادی این «گروگان» ها، به یک معمای دیگری تبدیل شده است. معمولاً در اغلب موارد گروگانگیری، تهدید و انتقام گیری و باج گیری و غیره در رسانه ها انتشار می یابد اما در این مورد، نه دولت ترکیه، اقدام خاصی و موضع روشنی علیه داعش اتخاذ کرد و نه این که در این مدت داعش برای باج گیری از ترکیه خبرهائی را انتشار داد.

برای نمونه گفته می شود یکی از عوامل بریدن سر جیمز فولی خبرنگار امریکائی امتناع این کشور از پرداخت مبلغ درخواستی داعش بوده است. حال در خصوص اتباع ترک نه داعش باج خواهی کرده و نه آسیبی حتی به یکی از اعضای اتباع تحت بازداشتی ترکیه وارد شد و نه دولت ترکیه داعش را تهدید کرده است. علاوه بر این در حالی که اتباع ترکیه در موصل به گروگان گرفته شدند اما در مرز سوریه تحویل مقامات ترکیه داده شده اند.

گفته می شود دولت ترکیه برای سرپوش گذاشتن به همکاری هایش با داعش، این سناریو را طرح ریزی کرده است. در مجموع از بررسی روند تحولات، می توان چنین نتیجه گرفت که سناریوی گروگانگیری اعضای کنسولگری ترکیه در موصل در راستای مصلحت و منفعت و مواضع حکومت ترکیه در قبال داعش بوده است. از این رو، این سناریو کارکردهائی خاص برای دولت این کشور به همراه داشته است.

پیش از این نیز **رجب طیب اردوغان**، گفته بود که دولت جزئیات عملیات مخفی را که منجر به آزادی ۴۹ تبعه آن کشور از دست شورشیان «خلافت اسلامی» عراق شد، فاش نخواهد کرد.

به گزارش آسوشیتدپرس، **اردوغان** در جمع گروگان های آزاد شده و اعضای خانواده آن ها گفت: «چیزهائی هست که نمی توانیم درباره اش صحبت کنیم. اداره کشور مثل گرداندن بقالی نیست. باید موضوعات حساس را حفظ کرد؛ اگر این کار را نکنیم، بهایش را خواهیم پرداخت.»

حتی پیش از آزاد شدن گروگان ها، بر سر این که آیا ترکیه برای آزادکردن گروگان ها به داعش وعده هائی داده یا نه موضوع بحث و پیش بینی هائی بود. بسیاری از ناظران می گویند که نمی تواند گروه بی رحم «خلافت اسلامی» بدون گرفتن امتیازهای بزرگ، گروگان های با ارزش را به دولت ترکیه پس داده باشد.

اردوغان در کنفرانس خبری بعد از ظهر یکشنبه ۲۱ سپتامبر دادن پولی به اعضای داعش در ازای آزادی گروگان ها را تکذیب کرد ولی وقتی از وی سؤال شد که آیا دولت گروگان ها را با اعضای داعش مبادله کرده، تنها پاسخ داد:

«این که گروگان ها با پیکارجویان معاوضه شده اند یا نه مطرح نیست - مهم این است که این ۴۹ نفر به ترکیه برگشته اند - آزادی آن ها برای من با هیچ چیز دیگری قابل معاوضه نیست.»

رویترز در این باره نوشت که افراد کنسولگری ترکیه تا لب مرز ترکیه تحت نظارت اعضای داعش بوده اند و آن جا تحویل مقامات این کشور شده اند. سی.ان.ان هم گزارش داد که هنوز نحوه آزادی این افراد مشخص نیست.

مهمتر از همه تصاویر دیدار **بلال اردوغان** (پسر رئیس جمهور ترکیه) با دو عضو گروه تروریستی داعش در سه ماه گذشته در رستورانی واقع در استان آکسارای ترکیه در برخی رسانه های اجتماعی منتشر شده است.

حتی اپوزیسیون پارلمانی دولت ترکیه نیز همواره دولت را متهم به سازش و توافقات پنهانی با داعش کرده و خواهان روشننگری دولت در این مورد شده است.

احتمالاً یکی از این توافقات حمله گسترده داعش به کردستان سوریه است. پیش از این نیز دولت اقلیم کردستان به ریاست **مسعود بارزانی** و دولت ترکیه، مواضع مشترکی را علیه نیروهای کردستان سوریه به ویژه حزب اتحاد دمکراتیک (PYD)، گرفته بودند. اقلیم کردستان در مرزهای خود با کردستان سوریه خندق کنده بود و دولت ترکیه نیز در نقاط حساس خود در مرزهای کردستان سوریه دیوار کشیده بود.

اما روزنامه «حریت دیلی» که از روزنامه های اپوزیسیون حزب حاکم ترکیه است یادداشتی به قلم «وردا اوزر» دارد که در آن نوشته است که ترکیه به شدت از سوی مجامع بین المللی متهم به ارتباط با گروه داعش است. **وردا اوزر** می نویسد:

«بیانید با این موضوع شروع کنیم که ترکیه از گروه های تروریستی حمایت می کرده است؛ اما ترکیه در جواب این گفته، مدعی شده است که **اسد** نسبت به اعضای گروه داعش سهل می گیرد تا بتواند اپوزیسیون سوریه را تضعیف کند یا آن ها را به جنگ با ائتلاف مخالفان سوری و ارتش آزاد سوریه بفرستد. اما پرسش این است که چرا **اسد** باید کاری کند که یک گروه قوی تشکیل شود تا موقعیت حکومتش تضعیف شود؟ نظری که در این باره می شود ارائه داد این است که ترکیه با سیاست تسامح در برابر تروریست ها سعی دارد که ایالات متحده را مجاب به حمله به سوریه کند. با این وجود برخی می گویند که ترکیه براساس راهبرد اشتباهی که در گذشته داشته تا بتواند مخالفان **اسد** را به سوریه سرازیر کند اینک اما متوجه خطای خود شده است و می خواهد که واشنگتن به این غائله پایان دهد. برخی منابع می گویند که مقامات ترک در دیدار با مقامات امریکائی به این موضوع اذعان کرده اند.»

به عقیده مقامات ترکیه، اگر کردستان سوریه به دست داعش بیافتد پ.ک.ک و حزب اتحاد دمکراتیک (PYD)، حزب نزدیک به پ.ک.ک نیز ضربه شدیدی خواهند خورد که این مسأله هم به نفع دولت ترکیه است.

به علاوه دولت ترکیه که در حمله به عراق و لیبیا با ناتو و حکومت امریکا، همکاری داشته و در حمله به سوریه نیز همیشه پیشقدم بوده اما اکنون عدم تمایل خود برای شرکت در ائتلاف بین المللی تحت رهبری امریکا برای مقابله با داعش را اعلام کرده است.

از سوی دیگر، گفته می شود که داعش نفت خود را با میانجی گری دولت ترکیه در بازارهای این کشور و کشورهای اروپائی به فروش می رساند.

اخیراً پارلمان اتحادیه اروپا، بدون این که نامی از کشور ببرد تأکید کرده است که گزارش های مربوط به خرید نفت ارزان از سوی داعش توسط برخی کشورهای اتحادیه اروپا را «عمیقاً نگران کننده» خوانده است.

در واقع گروگانگیری اعضای کنسولگری ترکیه در موصل چند کارکرد مشخص برای این کشور در پی داشته است. نخست این که اذمان را به طور طبیعی از امکان مشارکت دولت این کشور در پروژه سقوط موصل منحرف کرد و یا حداقل این امکان را در اختیار مقامات حزب حاکم ترکیه قرار داد که یک چنین بهره ای را از این ماجرا ببرند. بی تردید اگر ماجرای گروگانگیری وجود نمی داشت یک چنین ذهنیت منفی به ترکیه شکل می گرفت به خصوص آن که سقوط موصل بدون همکاری هم پیمانان سیاسی ترکیه در عراق و در میان احزاب و گروه های سیاسی اهل سنت امکان پذیر نمی شد. دوم این که ماجرای گروگانگیری اعضای کنسولگری ترکیه در موصل از ترکیه چهره یک قربانی داعش

را به تصویر کشید و این کشور را در برابر موج جدید انتقادهای کشورهای غربی محافظت کرد که آنکارا را به قصور و اهمال در جلوگیری از عبور و مرور گروه های اسلامی از خاک این کشور متهم کردند.

نکته قابل تأملی که در این جا وجود دارد این است که هر چند کشورهای غربی و به خصوص اروپائی نیز قبل از شکست پروژه براندازی در سوریه همانند ترکیه از ترانزیت گروه های اسلامی به سوریه حمایت می کردند اما از زمانی که این پروژه در سوریه به شکست انجامید و گروه های اسلامی، از جمله داعشی ها، از سوریه به عراق نقل مکان کردند و با تشکیل حکومت مورد نظر خود به سمت مناطق کردنشین پیشروی کردند، کشورهای غربی رویکرد قبلی خود را تغییر دادند و به مقابله با داعش پرداختند حال آن که ترکیه کماکان به رویه قبلی خود ادامه داده است و یکی از عواملی که همواره برای توجیه رویکرد مماشات طلبانه خود در قبال داعش به آن متوسل می شد «احساس مسؤلیت برای حفاظت از جان گروگان؟!» های خود در موصل بوده است.

اما این مسأله که چرا ترکیه هم چنان به حمایت از داعش و «ابوبکر البغدادی» خلیفه خلافت اسلامی داعش ادامه می دهد را می توان در چند مورد مهم خلاصه کرد:

- تروریست های داعشی یکی از پیچیده ترین بحران های ۴۰ سال اخیر ترکیه که همان مسأله «کرد»ها باشند را به نوعی برای دولت اردوغان حل کرده اند. نیروهای پ.ک.ک این روزها بیش از آن که به فکر مبارزه با حکومت ترکیه باشند، در فکر دفاع از شهرها و روستاهای کردستان سوریه هستند تا مبادا به دست وحشی های داعشی یا همان متحدان حکومت ترکیه بیفتند و جان و مال و زیرساخت های کردستان سوریه را نابود سازد.

- داعش کشورهای همسایه سوریه و عراق را به شدت نگران کرده است. در حالی که تاکنون سران ترکیه، با فراغت بیشتری به تحولات منطقه و طرح های توسعه ئی خود می پردازند.

- حمله برق آسای داعش به عراق، باعث شد تا نوری مالکی مخالف اردوغان، مجبور به کناره گیری از قدرت شود.

- اردوغان داعش را سدی در برابر مخالفان خود در منطقه می بیند و از موضع مذهب سنی به نوعی با «ابوبکر البغدادی» در تفکر ستراتیژیک و حتی عقیدتی همراه است. بنابراین، حکومت ترکیه دوست ندارد حکومت تشکیل شده به خلافت «البغدادی» از بین برود.

- به نظر حکومت ترکیه، ناامنی در سوریه و عراق و کشورهای منطقه، باعث می شود تا ترکیه هم چنان منافع خود و سیاست های بلندپروازانه اش را در کشورهای خاورمیانه و آسیای مرکزی و اروپا گسترش دهد.

- ترکیه از طریق قاچاق نفت و غیره عراق و سوریه مشغول یک «تجارت خون آلود»، اما پردرآمد و همه جانبه است. بیشتر این تجارت نیز در کنترل سازمان اطلاعات ترکیه و نزدیکان اردوغان است. این تجارت ثروت هنگفتی را برای اطرافیان رئیس جمهور ترکیه به همراه داشته است بنابراین، آن ها دوست ندارند که منبع ثروت های بادآورده شان را به سادگی از دست بدهند.

در واقع می توان گفت حکومت ترکیه، از ۴۹ تن از کارمندان کنسولگری اش در موصل، به عنوان ابزاری در جهت سرپوش گذاشتن به روابط خود با داعش سوء استفاده کرده است.

روزنامه «نیویورک تایمز» در این باره نوشت که ترکیه محل آزاد رفت و آمد این افراد شده است و برخی منابع می گویند که خارجی ها و برخی از شهروندان ترکیه از این کشور وارد خاک سوریه و عراق می شوند.

هم چنین عربستان، کویت و اردن نیز دیگر کشورهایی هستند که افراد خارجی داعش از آن طریق به خاک این دو کشور وارد می شوند. نیویورک تایمز در این باره نوشت: ترکیه محل اصلی سربازگیری نیروهای داعش شده است. براساس گزارش های ارائه شده، فقرای ترکیه و برخی از جوانان این کشور از طریق سوریه وارد مناطق تحت تسلط داعش می شوند و پس از ۱۵ روز آموزش سلاح به دست می گیرند.

کردستان سوریه

طبق گزارشات نیروهای آدم کش داعش، منطقه «کوبانی» در کردستان سوریه را از سه طریق شرق، غرب و جنوب به محاصره درآورده و با توپ و تانک و موشک این شهر را مورد حمله قرار داده است. نیروهای داعش از تسلیحات سنگین از جمله تانک علیه مردم غیرنظامی کردستان سوریه استفاده می کنند. داعش با پرتاب موشک سنگین به داخل کوبانی، شهروندان غیرنظامی آن منطقه را با هراس مواجه کرده است.

در کردستان سوریه، شهر «کوبانی»، به عنوان سومین شهر بزرگ منطقه کردستان سوریه در محاصره نیروهای داعش قرار داشته و هم اکنون نبرد بسیار خونباری بین نیروهای داعش و پیشمرگه های کرد سوریه که از سوی کردهای ترکیه تقویت شده در جریان است.

تسخیر شهر کوبانی، برای داعش اهمیت ستراتیژیک دارد. تسخیر این شهر می تواند به داعش امکان کنترل قسمت های مهمی از مرز بین سوریه و ترکیه را بدهد. نیروهای داعش در نبرد کوبانی از سلاح های سنگین و تانک استفاده می کنند.

نبرد سنگینی در نزدیکی های شهر کردنشین «کوبانی» در کردستان سوریه میان نیروهای داعش و پیشمرگه های کرد ادامه دارد. در این میان، **ریدور خلیل**، سخنگوی نیروهای مدافع خلق کردستان سوریه، از ورود تعداد بیشتری از کردهای ترکیه در روز جمعه گذشته به مناطق کردنشین سوریه در پاسخ به ندای رهبران کرد برای مبارزه فراگیر کردها با داعش خبر داد.

به گفته دیده بان حقوق بشر سوریه نیز در روزهای اخیر ۳۰۰ جنگجوی کرد، از طریق ترکیه وارد کوبانی شده تا به برادران خود در این شهر یاری برسانند.

در واقع با تسخیر شهر موصل توسط گروه داعش و بخش هایی از عراق، برخی از جمله حکومت **بشار بشار اسد** و حامیان این حکومت هم چون حکومت اسلامی ایران، بر این تصور بودند که جنگ این گروه در سوریه کاهش پیدا می کند. هم چنین برخی نیز بر این تصور بودند داعش نه تنها در عراق بخش کثیری از بعثی ها، اهل سنت افراطی و بعضی از عشایر، بخش هایی از عراق را به اشغال خود درآورد، بلکه با غنایم مالی و نظامی و انسانی و سلاح های پیشرفته ای که در موصل به دست آورد، از طریق گذرگاه هایی که در کنترل خود دارد، بخشی از این غنایم خود را به سوریه انتقال داده و مخالفان سوری و نیروهای سیاسی - نظامی کردستان سوریه را در تنگنای سختی قرار خواهد داد. داعشی ها حدود ۵۰ فرمانده «احرار الشام» را در یک عملیات بمب گذاری کشتند، حملات وسیعی را با تانک ها و راکت های به غنیمت گرفته شده از موصل، علیه مناطق کردنشین کوبانی، تل حمیس و سایر مناطق آغاز کردند.

به این ترتیب، پیشروی های داعش در عراق و درگیری های سنگین آن با ارتش عراق، گروه های شیعه، نیروهای پیشمرگه اقلیم کردستان عراق و کردستان سوریه، صرفاً با بمباران های هوایی امریکا و سایر حکومت ها، مهار شدنی نیست.

کردهای سوریه که آمار آن ها بین دو و نیم تا سه میلیون نفر تخمین زده می شود، در سه منطقه در شمال این کشور زندگی می کنند. کردها در شمال سوریه و در امتداد مرزهای این کشور با ترکیه و عراق، در سه منطقه به مرکزیت «قامیشلو» در استان حسکه، در کوبانی (عین العرب) به مرکزیت شهر کوبانی و در عفرین (به مرکزیت عفرین) ساکن هستند. از آن جایی که در استان بزرگ و حاصل خیز حسکه، مناطق کردنشین بین دو نهر دجله و فرات واقع شده، در ادبیات رسمی سوریه و کردها، این منطقه را جزیره می نامند که از یک سو با اقلیم کردستان عراق و از سوی دیگر، با ترکیه هم مرز است. جزیره با شهرهای بزرگی هم چون قامیشلو، دیرک، عامودا و صدها روستای بزرگ دارای اراضی کشاورزی حاصلخیز، منابع نفتی و ظرفیت های تجاری است.

اما به طور کلی کوبانی منطقه ای فقیر و محروم است و منطقه عرب نشین ستراتیژیک و مهمی به نام «تل ابیض» آن را از جزیره جدا می کند و با توجه به این که در حال حاضر تل ابیض تحت اشغال داعش است، کردها ناچارند برای سفر به کوبانی، نخست از جزیره به ترکیه بروند و سپس با دور زدن منطقه هم مرز با تل ابیض از استان شانلی اورفای ترکیه وارد کوبانی شوند.

مناطق کردنشین عفرین دارای باغ های بزرگ انار و زیتون هستند و از وضعیت اقتصادی نسبتاً مطلوبی برخوردارند، در واقع اهالی این منطقه، نزدیک ترین منطقه کردنشین به دریا هستند که طی ماه های اخیر بارها مورد حمله داعش قرار گرفته اند. یکی از اهداف داعش از این حملات، راه یافتن به دریاست.

کردستان سوریه، حدود ۲۴ هزار کیلومتر مربع مساحت دارد؛ وسعتی در حدود کشور لبنان. این منطقه حدود ۷۰۰ کیلومتر مرز مشترک با ترکیه دارد.

از زمان اجرای سیستم خودگردان دموکراتیک، کردستان سوریه به سه بخش «جزیره» در شرق با حدود دو میلیون نفر جمعیت، «کوبانی» در مرکز با حدود ۵۰۰ هزار نفر جمعیت و «عفرین» در غرب با حدود ۷۰۰ هزار نفر جمعیت، تقسیم شده است.

کردستان سوریه ظرفیت تولید روزانه حدود ۲۵۰ هزار بشکه نفت در روز را دارد؛ میزانی که تا پیش از آغاز جنگ داخلی سوریه تولید می شد. بر اساس برآوردها، شهر رملان در کردستان سوریه، چیزی حدود کرکوک در عراق ذخایر نفتی دارد.

از ۲۴ هزار کیلومترمربع مساحت کردستان سوریه، ۱۸ هزار کیلومترمربع آن زیر کشت است. به این قرار، دو سوم کردستان سوریه منطقه پرآبی است با ۱۰ سد بزرگ و گنجایش ۳۰۰ میلیون متر مکعب آب.

این منطقه تا پیش از جنگ داخلی، سالانه ۴/۱ میلیون تن گندم و ۳۷۳ هزار تن پنبه تولید می کرد. ۱۵ میلیون اصله درخت زیتون هم در منطقه وجود دارد.

به این ترتیب ۴۵ درصد محصولات کشاورزی سوریه تا پیش از جنگ داخلی سوریه، در کردستان تولید می شد. بخش های وسیعی از سوریه در اثر جنگ داخلی ویران شده اند. برای مثال، شهر حلب، یعنی مرکز صنعتی این کشور تا حدود نود درصد تخریب شده، اما در مناطق کردنشین سوریه وضعیت متفاوت است و زیرساخت های آن تقریباً سالم باقی مانده اند.

در شرایط کنونی، این گسستگی جغرافیایی موجب آن شده که مدافعان کردستان سوریه به نام «واحدهای دفاع از خلق» (YPG) یا شاخه نظامی حزب اتحاد دموکراتیک (PYD) که به عنوان یک گروه نظامی نزدیک به حزب کارگران

کردستان (پ.ک.ک) است، نمی تواند نیروهای خود را به راحتی و به سرعت از جزیره به کوبانی و عفرین بفرستد.

طی ماه های گذشته، داعشی ها، منطقه رقه را به عنوان مرکز به اصطلاح «خلافت اسلامی» خود انتخاب کرده و کنترل این استان ستراتیژیک را در دست گرفته اند. از این رو، کردهای کوبانی در شرایط سخت و دشواری قرار گرفته اند. چرا که کلیه مسیرهای مواصلاتی غرب، شرق و جنوب منتهی به کوبانی در اختیار داعش است. داعش با دست یافتن به تأسیسات آبی و برقی منبج، آب و برق کوبانی را قطع نموده و بیش از چهارصد شهروند از جمله ۱۵۰ دانش آموز نوجوان را در موقعیت غیرانسانی قرار داده است.

با این وجود، حزب اتحاد دموکراتیک و دیگر نهادهای سیاسی و مسلح در هر سه منطقه کردنشین جزیره، کوبانی و عفرین، سه ساختار کانتون یا خودگردان ایجاد کرده اند و سه نخست وزیر، سه کابینه و سه مجلس محلی، این مناطق را اداره می کنند.

در حال حاضر داعش؛ حملات خود به منطقه کوبانی را افزایش داده و به نظر می رسد این گروه به دنبال آن است تا با فتح کوبانی به سه هدف مهم دست پیدا کند: هدف نخست داعش، تقویت قدرت خود در منطقه رقه؛ دوم، رسیدن به دریا؛ و سوم، تضعیف خودگردانی های سه گانه کردی از طریق ناامن کردن حد فاصل دو منطقه جزیره و عفرین است.

کوبانی از هفته ها قبل در محاصره داعش قرار داشت. نیروهای نظامی کرد، که در «واحدهای حفاظت مردمی» وابسته به «حزب اتحاد دموکراتیک» سازمان یافته اند، تاکنون در برابر حملات داعش با سلاح سبک مقاومت کرده بودند. فعالان مدنی پیش تر هشدار داده بودند که اگر داعش بتواند این منطقه را تصرف کند، احتمال وقوع یک کشتار بزرگ انسانی بسیار زیاد است. اما نیروهای مسلح کرد، با جسارت و شهامت فوق العاده ای در مقابل حملات داعش ایستاده اند.

خبرگزاری رویترز به نقل از یک فرمانده کرد می گوید نیروهای دولت اسلامی تا ۱۵ کیلومتری شهر ستراتیژیک کوبانی پیش رفته اند.

ابراهیم بینجی، سیاستمدار کرد شهروند ترکیه که روز شنبه ۲۰ سپتمبر از کوبانی بازدید کرده به نقل از مردم محل به رویترز گفت که جهادگران داعشی، هنگام تصرف روستا به روستا، مردم را گردن می زدند.

بینجی، معاون حزب دموکراتیک خلق ترکیه، به رویترز گفته است: «فارغ از جنگ، این یک عملیات نسل کشی است... آنان روستا به روستا می روند و هر بار یکی دو نفر را گردن می زنند. این جدا مایه شرم انسانیت است.» او خواستار اقدام جامعه بین الملل شد و گفت همکاریهای یک برنامه اعتصاب غذا را در مقابل دفاتر سازمان ملل متحد در ژنیو برنامه ریزی کرده اند تا بر اهمیت موضوع تأکید کنند.

حدود دو سال پیش، در ۱۹ جولای ۲۰۱۲، مناطق کردنشین سوریه از کنترل نیروهای **بشار اسد** خارج شد و کردهای سوریه توانستند بدون جنگ با نیروهای حکومت مرکزی، موفق به ایجاد منطقه خودمختار خود شوند. کردهای سوریه، این روز را روز انقلاب می نامند.

در طول دو سال گذشته، حزب اتحاد دموکراتیک (پ.ی.د) خلاء قدرت را در این مدت پر کرده و نیروهای مردمی را مسلح کرده و در ارگان های مختلف سیاسی، نظامی و امنیتی آرایش داده است.

با تنگ شدن حلقه محاصره کوبانی و شدت گرفتن حملات داعش، «قطعات مدافع خلق» (YPG) فراخوان داده اند که همه افراد بالای ۱۸ سال برای دفاع از کوبانی، به این نیرو ملحق شوند. در سیستم خودگردان کردستان سوریه، احزاب مختلف نیروهای نظامی مختص به خود را ندارند و YPG تنها نیروی نظامی منطقه است که در آن، علاوه بر ده حزب کرد، اقلیت های عرب و مسیحی و... حضور دارند.

عرب حسو، نماینده حزب اتحاد دموکراتیک (PYD) در سلیمانیه، به رادیو زمانه گفته است کوبانی از دو جهت برای داعش مهم است: «اولاً چون کوبانی از دیگر کانتون ها کوچک تر است، رهبران داعش گمان می کردند به راحتی می توانند آن را تصاحب کنند، مانند آن چه در موصل و دیگر مناطق عراق اتفاق افتاد. دیگر این که کوبانی اولین شهری بود که در آن کردها به خودمختاری رسیدند و نقطه شروع «انقلاب روژآوا» است. از این جهت، کوبانی سمبل انقلاب ماست. داعش می خواهد با شکست دادن کردها در کوبانی، اراده کردها را بشکند.»

دیگر دلیل اهمیت ستراتیژیک کوبانی، مرز مشترک این منطقه با ترکیه است. داعش با تسلط بر این مرزها، به راحتی می تواند نیروها و تجهیزات خود را راحت تر از گذشته جابهجا کند.

هم چنین با توجه به این که کانتون کوبانی، بین دو کانتون دیگر واقع شده، سقوط آن موجب قطع ارتباط دو کانتون جزیره و عفرین خواهد شد و این به نوبه خود باعث می شود فشار بیش تری به این کانتون ها وارد شود.

ترکیه بخش زیادی از مرزهای خود با کردستان سوریه و به خصوص کوبانی را دیوارکشی کرده است. دیوارهایی که چند بار با حضور گسترده کردهای ترکیه و تلاش آن‌ها برای رساندن کمک به کوبانی، تخریب شده‌اند و اجازه رسیدن کمک‌های بین‌المللی به این منطقه داده نمی‌شود.

هم‌چنین گفته می‌شود مجروحان داعش در بیمارستان‌های ترکیه درمان می‌شوند. هواپیماهای جاسوسی دولت ترکیه بر فراز خاک کردستان سوریه پرواز می‌کنند و اطلاعات خود را در اختیار نیروهای داعش قرار می‌دهند. به همین دلایل، احزاب اپوزیسیون در پارلمان ترکیه، بارها به حزب حاکم «عدالت و توسعه» به خاطر حمایت از داعش اعتراض کرده‌اند.

با این وجود، زنان و مردان برای دفاع از خود دست به اسلحه برده‌اند و تاکنون توانسته‌اند تنها با سلاح‌ها و تجهیزات سبک خود جلو پیشروی نیروهای داعش و سقوط کوبانی را بگیرند.

در کردستان سوریه، زنان در سطح گسترده‌ای در همه عرصه‌های نظامی و سیاسی حضور دارند. حضور آنان در جبهه‌های جنگ و تشکیل نیروی نظامی ویژه زنان، «قطعات مدافع زنان» (ی.پ.ژ) از جمله نقش‌تشکل‌های زنان در تحولات کردستان سوریه چشمگیر و تحسین‌برانگیز است. به جز جنگ، زنان در نیروهای پولیس و نیروهای امنیتی (آسایش) کردستان سوریه هم نقش جدی دارند. بیش از نیمی از نیروی انسانی بخش آموزش و اداری را زنان تشکیل می‌دهند. ازدواج زنان زیر ۱۸ سال در سیستم خودگردان کردستان سوریه غیرقانونی است. خشونت خانگی علیه زنان جرم تلقی می‌شود و خانه‌های امن برای زنان قربانی خشونت خانگی ایجاد شده است. زنان در عرصه رسانه نیز فعالیت‌های زیادی دارند.

در حال حاضر، نخست‌وزیر ایالت عفرین زن است. مسؤل شهر سرکانی نیز زن است. رهبری غالب سازمان‌های این جریان سیاسی نیز به شکل مشترک بین یک زن و یک مرد تقسیم شده است.

غریب حسو، در خصوص وضعیت زنان در کردستان سوریه می‌گوید: «کاری که امروز زنان در روژآوا انجام می‌دهند، همان کاری است که مردان می‌کنند. جنگی که زن در آن باشد، آن جنگ پیروز است. زن عاشق آزادی، زندگی، و زندگی شرافتمندانه است، پیش‌آهنگ مبارزه در روژآوا زنان و جوانان هستند. نقش زنان در انقلاب روژآوا، سمبل انقلاب در خاورمیانه خواهد بود.»

مقامات اقلیم کردستان عراق نیز که در سال‌های اخیر رابطه تنگاتنگی با دولت ترکیه برقرار کرده است در مرزهای خود با کردستان سوریه، خندق حفر کرده است تا مانع ورود کردهای سوریه به منطقه کردستان عراق شود.

هم‌چنین اقلیم کردستان عراق، تاکنون سیستم خودگردان کردستان سوریه را به رسمیت نشناخته است. حتی ۶۸ تن از نمایندگان اتحادیه میهنی در پارلمان کردستان عراق، برای به رسمیت شناختن خودگردانی کردستان سوریه، امضاء جمع‌آوری کردند، اما این اقدام بی‌نتیجه ماند.

نماینده حزب اتحاد دموکراتیک (PYD) در سلیمانیه، به رادیو زمانه گفته است: «تا الان هیچ کمک مالی از جانب اقلیم به روژآوا نشده است. دموکرات کردستان عراق با حفر خندق به محاصره کمک کرده است. از نظر دیپلماتیک هم کاری جز چند کمپین و جمع‌آوری امضاء نبوده، آن هم فقط از طرف اتحادیه میهنی کردستان عراق.»

ادامه دارد